

VERSLÁB • VERSLÁB • VERSLÁB • VERSLÁB

Babiczky Tibor:

A helikopter

A mentőhelikopter, néztem, leszállt a sebészet előtt az őszi liget közepére; lázban égő, haragos, rotorfejű angyal. Minden zúg. A csend a földben lakik, s ami fölötte van, fák, ablakok, léptek, mind morajlik. Egy férfi vagy nő, zöld köpenyben, tolt egy múlt századbeli kerekesszéket, benne, félrebicsaklott fejjel, ott ült a múlt, nem mozdult, csak rázkódott, ahogy tolták, szél fújta haját – úton szél futott át –, s nem tudtam hirtelen, a helikopter elhozta vagy elviszi épp a halált.

A régi kávéház

Nem volt semmi dolga, s dolog híján – odavonzották az aranyló, hatalmas ablakok – belépett a kávéházba, ahol

azóta nem járt.
Tekintete az apró sarokasztalra tévedt.
Egy férfi ült ott és egy nő.

Kezük az asztallapon összefonódik.
Tekintetük különböző irányokat keres.

A ROVATOT SZERKESZTI: KIRSCHNER PÉTER

KÖNYVJELZŐ • KÖNYVJELZŐ • KÖNYVJELZŐ

ZSIDI PAULA: AZ AQUINCUMI POLGÁRVÁROS

Archaeolingua Alapítvány

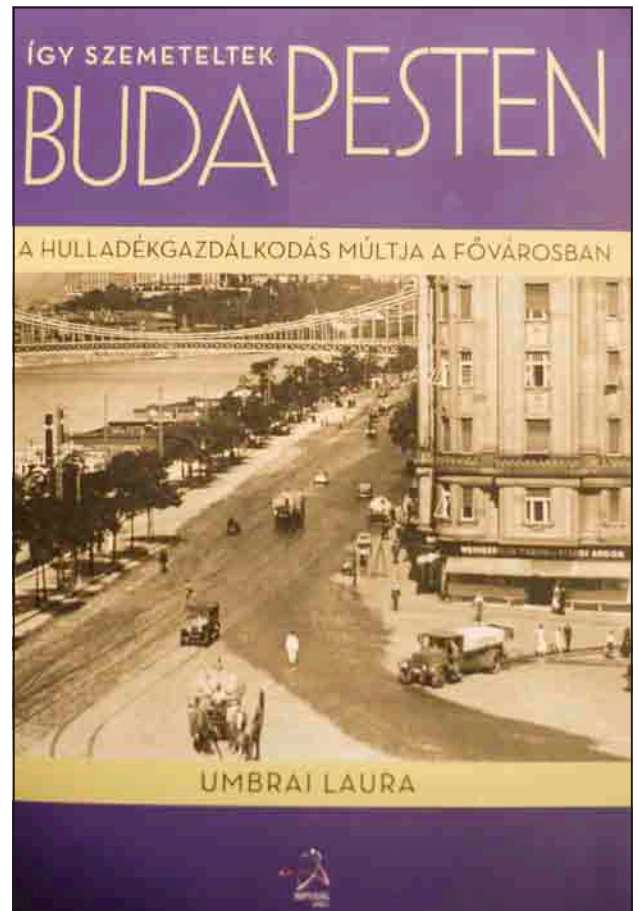
A könyv az Aquincumi Múzeumi romkert felszínre hozott maradványait mutatja be. A séta során megismerkedhet az érdeklődő a polgárváros szerkezetével, fontosabb középületeivel és magánházaival. A kiadvány leírásokat, rekonstrukciós rajzokat és az épületekből előkerült egy-egy szép lelet fotóját tartalmazza.

Ára: 2000 Ft

Megvásárolható az Aquincumi Múzeumban

„MI EZ A CSÉRY-TELEP ITT?”

Zeke Gyula

A szótlanságig szerény várostörténész, *Umbrai Laura* első kötetét (A szociális kislakásépítés története Budapesten 1870-1948. Budapest, 2008.) hat éve mutathattam be e lap hasábjain (BUDAPEST, 2008/12.). Újabb könyve kéziratban ugyan már öt éve készen állt, ám az untilag ismerős kiadói nehézségek miatt csak pár hónappal ezelőtt jelenhetett meg.

Jobb későn, mint soha – siet a művészi és a tudományos magas kultúrát pária-státuszba taszító politika felmentésére a nyelv. A mondás ráadásul keserű, ám kétségtelen igazságnak tetszik egy olyan munka esetében, amelyik valóban első a maga területén. Mert bármily furcsa, másfél évszázadnak kellett eltelnie ahhoz, hogy a tipikus nagyvárosi problémának tekinthető szemét-, illetve hulladékkezelés, valamint a köztisztaság szerteágazó problémakörét ne csak a mindenkori városvezetés és a sajtó tárgyalja a maga mindig jelen idejű szempontjai szerint, hanem az ide vonatkozó bőséges forrásanyagot végre avatott történész vegye a kezébe, s értelmezze tágabb időbeli és szemléleti keretek közt.

Umbrai Laura roppant – elsősorban levéltári s a (szak)sajtóban fellelhető – forrásanyagot megmozgató munkája így nem csupán az e ponton lyukas várostörténet kötelező olvasmánya, de alapkönyv a műanyagkor keveseinek is, akiket aggodalommal tölt el a civilizáció elszemélyesedésének kilátása. Mert a közelgő ökológiai összeomlás

mai perspektívájából nézve a polgári korok Budapestjének szemete-
lés-története és hulladékgazdálkodása (a maga korabeli konfliktusai-
val együtt is) egyensúlyos folyamatnak tűnik, amely feldolgozhatatlan
maradékait tekintve sem hagyt maradandó nyomot a város testén.

A közel két és fél száz oldalas áttekintés szinte teljesen kimeríti
a tárgy intézmény- és gazdaságtörténetét, s technika- és technoló-
giatörténeti tekintetben is igen erős. Jelen van ugyan, ám hozzájuk
képest kevesebb figyelmet kap a szemete- és társada-
lomtörténete, jóllehet a szerző láthatólag birtokában van a bővebb
feltáráshoz szükséges anyagoknak.

Tudományos műről van szó, amely ugyan sok színben villan fel
az avatott szem előtt, ám ehhez a főnti érdeklődésen túl bizonyos
többlet-erőfeszítésre is igényt tart, amelyet eredménnyel táplálhat-
ott volna az említett oldalak forrásainak – cikkek és szépirodalmi
szövegrészletek – nagyobb mérvű mozgósításával. Olyan jellegű
szövegekre gondolok, mint *Fodor István* valahai csongyéti fiú
bősséggel idézett (212–215.), hihetetlenül érdekes visszaemlékezé-
se. Ráadásul a könyv tipográfiája sem tekinthető olvasóbarátnak. A
főszöveg betűje egy fokkal eleve kisebb, mint amit a sokat látott (és
olvasott) szem örömmel fogad, ám a tartalmi szempontból is fon-
tos és terjedelmes jegyzetek apró betűi már kimerítő ugránozásra
késztetik a szemet. (Nem beszélve a miniatűr jegyzetszámokról,
amiket én csak a másfeles olvasószemüvegem elé emelgetett na-
gyítóval voltam képes azonosítani...)

A címlap pompás fotója által felcsigázott képi érdeklődést a kötet
felvételei csak részben elégítik ki. Közgyűjteményeink várostörté-
neti anyaga (ismereteim szerint) lehetőséget nyújtott volna a gaz-
dagabb képi dokumentálásra, amelyet egy nagyobb könyvforma
és figyelmesebb képszerkesztés még látványosabbá tehetett volna.
(Igaz, a könyv a harmadik darabja már a Politikatörténeti Intézet
Fejt István vezette Budapest-történeti Műhelye adott formátumú
kiadványainak, a műhely elismerést érdemel a sorozat beindításáért
és életben tartásáért az áldatlan körülmények között.)

A kötet lezárul 1949-cel, amit ugyancsak sajnálhatunk, még ha
tudjuk is, hogy a szocialista (és főképp az 1989 utáni) korszak ide
vonatkozó forrásanyaga még csak részben hozzáférhető a kutatók
számára. Értelme volna azonban e téren bizonyos kompromisszum-
nak, hiszen egy kép- és
illusztrációs anyagát te-
kintve szerteágazóbb,
s az itt feltárt szakmai
részleteket már csupán
összefoglaló elemzésnek
a történet ívét föltétlen
a jelenig volna érdemes
megrajzolni. Umbrai La-
ura ismét multhatatlanul
fontos kötetet tett az asz-
talunkra, s afféle szel-
lemi városanya – met-
ropolisz! – módjára, aki az összes fontos életfunkciókat szemmel
tartja, most a fővárosi közélet történetén dolgozik. Közben
gimnáziumban tanít, és négy gyermeket nevel. Azt hiszem, még
nagyon sokat várhatunk tőle. ●

Umbrai Laura: Így szemetelek BUDAPESTEN.

A hulladékgazdálkodás múltja a fővárosban.
Budapest, 2014, Napvilág Kiadó, 243 p., 3600 Ft

KÖNYVJELZŐ • KÖNYVJELZŐ • KÖNYVJELZŐ

**HARGITTAI BALÁZS, HARGITTAI
MAGDOLNA, HARGITTAI ISTVÁN:**
**KÜLÖNLEGES ELMÉK –
TALÁLKOZÁS 111 HÍRES TUDÓSSAL**

Corvina Kiadó

Hargittai István, Hargittai Magdolna és Hargit-
tai Balázs a 20. század utolsó és a 21. század
első évtizedében több száz beszélgetést vett
fel világhíres tudósokkal – fizikusokkal, kémikusokkal és orvosbio-
lógusokkal. Ezeket a beszélgetéseket tekintélyes folyóiratokban és
egy hatkötetes könyvsorozatban publikálták. Ezek közül választot-
tak ki 111 beszélgetést, és azok legérdekesebb, mindenkit – nem
csak tudósokat – érintő részleteit adják át itt az olvasónak. A kivá-
lasztott részletekben szóba kerülnek tudományos, egészségügyi,
emberi, társadalmi, sőt még politikai témák is, mindez közérthe-
tő módon, megértésűkhöz nincs szükség előismeretekre. Az olvas-
mányos beszélgetések egyszerre tájékoztatnak és szórakoztatnak.

Ára: 3990 Ft

A könyvFUGAbooks ajánlata
BRANCIK MÁRTA – KELLER MÁRKUS:
**KORSZERŰ LAKÁS 1960 –
AZ ÓBUDAI KÍSÉRLET**

Terc Kft.

Az óbudai kísérleti lakótelep az 1956 utáni
korszak legérdekesebb és máig egye-
dülálló kísérlete volt. Tömegtermelésre
alkalmas, modern lakástípusok kialakítása volt a cél, amit több-
lépcsős pályázattal kívántak előkészíteni úgy, hogy a díjnyer-
tes pályaműveket 1:1-es modellként meg is építették. Számos
technikai újítás mellett itt jelent meg Magyarországon először az
55x55 cm alapterületű egységekből álló beépített konyha is. A
könyv ennek a történetét dolgozza föl, illetve részletesen bemu-
tatja az egyes házakat, összesen 20 különböző típust.

Ára: 4200 Ft

Megvásárolható a Budapesti Építészeti Központ (FUGA)
Könyvesboltjában, (1052 Budapest, Petőfi Sándor utca 5.)

CSAPÓ KATALIN:
**BUDAPEST ÍZEI – HAGYOMÁNYOS ÉTELEK ÉS
GASZTRONÓMIAI KULTÚRA A VENDÉGSZERETŐ
FŐVÁROSBAN**

Holnap Kiadó

Az „Ízek városa” sorozatban megjelent kötet nem egy-
szerűen csak szakácskönyv, hiszen a konyhaművészet
a magyar kultúra egyik igen komoly szegmense. A ki-
váló recepteken túl megismerhetjük gasztronómiai
kultúránk történetét – a római és a honfoglalás kori
hagyatéktól a reneszánsz ünnepi lakomákon keresz-
tül napjainkig, a hamuba sült pogácsától a lacikonyháig. A kötet
magyar, német és angol nyelven is megvásárolható.

Ára: 2700 Ft